

Projekt

z dnia 10 grudnia 2024 r.

Zatwierdzony przez

**UCHWAŁA NR XI/.../24
RADY MIEJSKIEJ W GRÓJCIE**

z dnia 18 grudnia 2024 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób
Doznających Przemocy Domowej na lata 2024 – 2030 Gminy i Miasta Grójec**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1465 z późn. zm.) oraz art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2024 r., poz. 1673 z późn. zm.), uchwala się co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Przeciwdziałania przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024-2030, stanowiący załącznik nr 1 do uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Gminy i Miasta Grójec.

§ 3. Z dniem wejścia w życie niniejszej uchwały traci moc uchwała nr XXVIII/237/20 Rady Miejskiej w Grójcu z dnia 27 listopada 2020 r. w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2021-2025.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Załącznik nr 1
do Uchwały Rady Miejskiej
Nr XI/.../2024
z dnia 18 grudzień 2024

Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej Gminy i Miasta Grójec na lata 2024 – 2030

Spis treści

Rozdział I. Uwarunkowania prawne	3
1.1. Podstawa prawna.....	3
Rozdział II. Charakterystyka zjawiska przemocy	6
2.1. Teoretyczne podstawy przemocy domowej	6
2.2. Cykle przemocy.....	7
Rozdział III. Diagnoza zjawiska przemocy na terenie Gminy i Miasta Grójec.....	9
3.1. Skala zjawiska przemocy na terenie Gminy i Miasta Grójec	9
3.2. Punkt Konsultacyjny	11
3.3. Policja	12
3.4. Oddziaływania profilaktyczne skierowane do dzieci i młodzieży	14
3.5. Szkolenia dla pracowników służb.....	17
3.6. Diagnoza przemocy domowej w świetle przeprowadzonych badań – 2024 rok	18
3.7. Analiza SWOT	22
Rozdział IV. Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej Gminy i Miasta Grójec na lata 2024 – 2030	25
4.1. Adresaci Programu.....	25
4.2. Realizatorzy Programu	25
4.3. Cele i zadania Programu	26
4.4. Zakładane rezultaty	32
4.5. Źródła finansowania	33
4.6. Monitoring i ewaluacja.....	33

Rozdział I.

Uwarunkowania prawne

1.1. Podstawa prawna

Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej w art. 6 ust. 2 pkt 1 nakłada na samorząd gminy obowiązek opracowania i realizacji gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej.

Na potrzebę dostosowania celów i terminologii Programu do nowych realiów prawno-społecznych panujących w 2023 r. złożyły się dwa aspekty:

1) nowelizacje aktów prawnych zmieniające w bardzo rozległy sposób regulacje krajowego systemu przeciwdziałania przemocy, które wprowadzono na podstawie w szczególności:

- Ustawy z dnia 13 stycznia 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2024 poz. 1568 z późn. zm.);
- Ustawy z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2023 poz. 535);
- Ustawy z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2023 poz. 2809 z późn. zm.).

2) przyjęcie w ślad za ww. nowelizacjami nowego Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024–2030, a co za tym idzie pojawiła się konieczność zapewnienia spójności niniejszego Gminnego Programu z nowym Programem Rządowym.

Wskazana wyżej Ustawa z dnia 9 marca 2023 r. o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw weszła w życie w zasadniczej swojej części 22 czerwca 2023 r. Od tego dnia ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie nosi nową nazwę: „o przeciwdziałaniu przemocy domowej”, a w ślad za tym wprowadzono do polskiego porządku prawnego definicję legalną zjawiska „przemocy domowej”, która zastąpiła dotychczasowe pojęcie „przemocy w rodzinie”.

Przez **przemoc domową** rozumie się w art. 2 ust. 1 pkt 1 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej: „jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:

- narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,
- naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,

- powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,
- ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,
- istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej”;

Natomiast w myśl nowej definicji **osoba doznająca przemocy domowej** (art. 2 ust. 1 pkt 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej) to:

- małżonek, także w przypadku, gdy małżeństwo ustało lub zostało unieważnione oraz jego wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
- wstępni i zstępni oraz ich małżonkowie,
- rodzeństwo oraz ich wstępni, zstępni i ich małżonkowie,
- osoby pozostające w stosunku przysposobienia i jej małżonek oraz ich wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
- osoby pozostające obecnie lub w przeszłości we wspólnym pożyciu oraz jej wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
- osoby wspólnie zamieszkujące i gospodarujące oraz ich wstępni, zstępni, rodzeństwo i ich małżonkowie,
- osoby pozostające obecnie lub w przeszłości w trwałej relacji uczuciowej lub fizycznej niezależnie od wspólnego zamieszkiwania i gospodarowania,
- małoletni
 - wobec których jest stosowana przemoc domowa

Przez **osobę doznającą przemocy domowej** należy także rozumieć małoletniego będącego świadkiem przemocy domowej wobec osób, o których mowa wyżej (art. 2 ust. 1 pkt 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej).

Osoba stosująca przemoc domową (art. 2 ust. 1 pkt 3 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej) to osoba pełnoletnia, która dopuszcza się przemocy domowej wobec ww. osób doznających przemocy.

Świadek przemocy domowej (art. 2 ust. 1 pkt 4 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej) – należy przez to rozumieć osobę, która posiada wiedzę na temat stosowania przemocy domowej lub widziała akt przemocy domowej.

Program będzie realizowany w oparciu o następujące akty prawne:

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 roku (Dz.U. z 1997 r., nr 78, poz. 483 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2024 r., poz. 1673 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2024 r., poz. 1283 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2024 r., poz. 177 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r., poz. 2151 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r., poz. 1465 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r., poz. 1939 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2024 r., poz. 1491 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz. U. z 2024 r., poz. 145 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz. U. z 2023 r., poz. 2809 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks Karny (Dz. U. z 2024 r., poz. 17 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2024 r., poz. 37 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2024 r., poz. 1568 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich (Dz. U. z 2024 r., poz. 560 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 6 czerwca 1997r. Kodeks Karny Wykonawczy (Dz. U. z 2024r. Poz. 706 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 21 czerwca 2001r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu Cywilnego (Dz. U. z 2023r. poz. 725 z późn. zm.).

Rozdział II.

Charakterystyka zjawiska przemocy

2.1. Teoretyczne podstawy przemocy domowej

W literaturze przedmiotu wyróżnia się kilka rodzajów przemocy:

- 1) **Przemoc fizyczna** – to forma agresji łącząca się naruszeniem granic ciała. Jej celem jest zadanie osobie doznającej przemocy bólu fizycznego, uszkodzenie jej ciała, pogorszenie jej zdrowia lub pozbawienie ją życia. Przejawia się poprzez: szarpanie, kopanie, popychanie, obezwładnianie, duszenie, odpychanie, przytrzymywanie, policzkowanie, szczypanie, bicie otwartą ręką, pięściami, różnymi przedmiotami, przypalanie papierosem, topienie, polewanie substancjami żrącymi, użycie broni, pozostawienie w niebezpiecznym miejscu, nie udzielenie niezbędnej pomocy, itp.
- 2) **Przemoc psychiczna** – to zachowanie, którego celem jest umniejszanie poczucia własnej wartości, wzbudzanie w osobie doznającej przemocy strachu. Ta forma przemocy powoduje poważne szkody psychologiczne. Przejawia się poprzez: wyśmiewanie opinii, poglądów, przekonań, religii, pochodzenia, narzucanie swojego zdania, poglądów, stałe ocenianie, krytykę, wmawianie choroby psychicznej, izolowanie, kontrolowanie, ograniczanie kontaktów z innymi ludźmi, wymuszanie posłuszeństwa i podporządkowania, ograniczanie snu, pożywienia i schronienia, wyzywanie, używanie wulgarnych epitetów, poniżanie, upokarzanie, zawstydzanie, stosowanie gróźb, szantażowanie, itp.
- 3) **Przemoc seksualna** – to zmuszanie osoby do aktywności seksualnej wbrew jej woli, a także kontynuowaniu aktywności seksualnej, gdy ta osoba nie jest w pełni świadoma, bez pytania jej o zgodę lub gdy na skutek zaistniałych warunków obawia się odmówić. Przejawia się poprzez: gwałt, wymuszanie pożycia seksualnego, nieakceptowanych pieszczot i praktyk seksualnych, zmuszanie do seksu z osobami trzecimi, sadyzm w pożyciu, wyśmiewanie wyglądu, ciała i krytykę zachowań seksualnych, itp¹.
- 4) **Przemoc ekonomiczna** – to celowe niszczenie czyjejś własności, pozbawianie środków lub stwarzaniem warunków, w których nie są zaspokajane niezbędne dla przeżycia potrzeby. Przejawia się poprzez: okradanie, zabieranie pieniędzy, nie łożenie na utrzymanie, uniemożliwianie podjęcia pracy zarobkowej, niezaspokajanie podstawowych, materialnych potrzeb rodziny, szantażowanie, zaciąganie długów i kredytów bez zgody współmałżonka, zmuszanie do pożyczek, uniemożliwianie korzystania z pomieszczeń niezbędnych do zaspokajania potrzeb (kuchnia, łazienka) itp.

¹ <https://www.niebieskalinia.info/index.php/przemoc-w-rodzinie/8-rodzaj-przemocy>

- 5) Zaniedbanie** – to ciągle niezaspokajanie podstawowych potrzeb fizycznych i emocjonalnych. Tej formy przemocy najczęściej doświadczają dzieci. Przejawia się poprzez: nie dawanie (dziecku) środków na utrzymanie, pozbawianie jedzenia, ubrania, schronienia, brak pomocy w chorobie, nie udzielenie pomocy, uniemożliwianie dostępu do miejsc zaspokojenia podstawowych potrzeb: mieszkania, kuchni, łazienki, łóżka².
- 6) Cyberprzemoc** – to przemoc z użyciem urządzeń elektronicznych, najczęściej telefonu bądź komputera. Przejawia się poprzez: agresję słowną, np. wyzywanie na czatach internetowych, umieszczanie komentarzy na forum internetowym w celu ośmieszenia, sprawienia przykrości lub wystraszenia innej osoby; upublicznianie upokarzających, przerobionych zdjęć i filmów, zamieszczanie przykrych komentarzy na profilach innych osób w portalach społecznościowych, włamanie na konto i podszywanie się pod kogoś w celu zamieszczania w jego imieniu obraźliwych postów i zdjęć na profilach innych użytkowników, szantażowanie, ujawnianie sekretów, wykluczanie z grona „znajomych” w Internecie, celowe ignorowanie czyjejś działalności w sieci³.

2.2. Cykle przemocy

Przemoc domowa rzadko jest incydem jednorazowym, zazwyczaj ma ona charakter długotrwały i cykliczny. Można wyszczególnić powtarzające się fazy, które razem tworzą pewnego rodzaju cykle przemocy. Znajomość faz pozwala lepiej zrozumieć charakter i specyfikę problemu. Możemy wyróżnić trzy fazy powtarzającego się cyklu. Są to:

- 1) Faza narastania napięcia** – jest to pierwsza faza, w której dochodzi do stopniowego wzrostu napięcia, w której osoba stosująca przemoc jest stale napięta i poirytowana, zaś osoba doznająca przemocy obarcza siebie winą i stara się za wszelką cenę uniknąć kolejnej awantury;
- 2) Faza ostrej przemocy** – jest to druga faza, w której napięcie prowadzi do wybuchu gniewu i rozładowania agresji. Partner staje się gwałtowny, wpada w szał, jakiś drobiazg wywołuje awanturę. Osoba doświadczająca przemocy może doznać obrażeń zagrażających jej zdrowiu i życiu. Najczęściej to w tej fazie, osoby doznające przemocy wzywają policję, szukają pomocy;
- 3) Faza miodowego miesiąca** – jest to trzecia faza, w której osoba stosująca przemoc wyraża skruchę, składa obietnice, obiecuje poprawę. „Sprawca” jest czuły, troskliwy, zapewnia o swojej miłości. Przeprasza często towarzyszą łązy i prezenty. W tej sytuacji osoba doznająca przemocy często czuje się odpowiedzialna za to, co się stało i postanawia dać

² <https://www.niebieskalinia.info/index.php/przemoc-w-rodzinie/8-rodzaj-przemocy>

³ A. Borkowska, *Cyberprzemoc. Włącz blokadę na nękanie*, NASK Akademia, s. 8.

osobie stosującej przemoc „drugą szansę”. Faza miodowego miesiąca zatrzymuje osobę doświadczającą przemocy domowej w sytuacji przemocy, bo łatwo pod jej wpływem zapomnieć o koszmarze pozostałych dwóch faz. Niestety faza miodowego miesiąca nie trwa długo. Po jakimś czasie napięcie znowu narasta i cały cykl przemocy się powtarza. Z biegiem czasu przemoc staje się coraz gwałtowniejsza, dotkliwsza. Cykliczność przemocy sprawia, że osobom doświadczającym przemocy trudno jest podjąć działania mające na celu zatrzymanie przemocy.

Rozdział III.

Diagnoza zjawiska przemocy na terenie Gminy i Miasta Grójec

3.1. Skala zjawiska przemocy na terenie Gminy i Miasta Grójec

Diagnozowanie zjawiska przemocy domowej jest kompleksowym procesem, który wymaga uwzględnienia wielu aspektów. Specjaliści zajmujący się tym problemem muszą podejść do sprawy w sposób holistyczny, uwzględniając zarówno aspekty psychologiczne, społeczne, jak i prawne. Diagnoza przemocy domowej wymaga zrozumienia dynamiki relacji między osobą doznającą przemocy domowej a osobą stosującą przemoc domową oraz identyfikacji czynników ryzyka i ochrony. Ponadto, konieczne jest skrupulatne dokumentowanie przypadków przemocy, aby móc skutecznie interweniować i zapewnić wsparcie osobom doznającym przemocy domowej.

Poniższe dane pochodzą od podmiotów działających w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej Gminy i Miasta Grójec.

Instytucja wszczynająca procedurę „Niebieskiej Karty”	2021	2022	2023
Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	7	9	15
Placówki szkolno-wychowawcze	1	3	1
Policja	46	52	40
Służba Zdrowia	0	0	0
Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	0	0	0
Inne	0	0	0
Liczba Niebieskich Kart A, które zostały założone w toku trwania tej samej procedury	13	14	18
Liczba sporządzonych Niebieskich Kart C	43	44	39
Liczba sporządzonych Niebieskich Kart D	29	41	33
Liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego	4	4	4
Liczba powołanych grup roboczych/grup diagnostyczno-pomocowych	53	64	56
Liczba spotkań grup roboczych/grup diagnostyczno-pomocowych	122	186	172
Liczba zakończonych procedur Niebieskie Karty na skutek:	77	65	68
zakończenia przemocy domowej oraz zrealizowania indywidualnego planu pomocy	66	59	58
brak zasadności podejmowanych działań	11	6	10

W 2021 roku w Gminie i Mieście Grójec realizowano:

- Udział w projekcie badawczym prowadzonym przez Szkołę Wyższą Wymiaru Sprawiedliwości – ankiety z NK z osobami doświadczającymi przemocy (dwukrotny udział)
- Udostępnianie broszur i ulotek informacyjnych o instytucjach udzielających pomocy w sytuacjach przemocy. Udostępnianie ulotek i plakatów w placówkach szkolnych, w Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej, Policja, Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Punkt Konsultacyjny informujących o rodzajach przemocy, uzależnieniach i ich skutkach.
- Systematyczne podnoszenie wiedzy i kwalifikacji poprzez organizowanie szkoleń dla pracowników socjalnych, dzielnicowych w zakresie świadczenia pomocy osobom doznającym przemocy.
- Podjęcie starań zawarcia umowy z podmiotem świadczącym schronienie w sytuacji kryzysowej dla osób doznających przemocy.
- Dbanie o prawidłową współpracę z placówkami oświatowymi i wymianę informacji na temat sytuacji dzieci w rodzinach doświadczających przemocy w dobie pandemii koronawirusa.
- Działania Zespołu Interdyscyplinarnego, Grup Roboczych praca z osobą doznającą przemocy i osobą stosującą przemoc w ramach procedury „Niebieskie Karty”.

W 2022 roku odbyły się:

- Szkolenia ZI i Grup Roboczych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
- Udostępnianie ulotek w Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Grójcu dot. przemocy i uzależnień.
- Udzielanie informacji o wsparciu dla osób doznających przemocy lub zagrożonych przemocą w Punktach Konsultacyjnych na terenie gminy Grójec.
- Działania Zespołu Interdyscyplinarnego, Grup Roboczych praca z osobą doznającą przemocy i osobą stosującą przemoc w ramach procedury „Niebieskie Karty”.

W 2023 roku odbyły się:

- Udostępnianie ulotek w Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Grójcu dot. przemocy i uzależnień.
- Udzielanie informacji o wsparciu dla osób doznających przemocy lub osób zagrożonych przemocą w Punktach Konsultacyjnych na terenie gminy Grójec.

- Nawiązanie współpracy z organizacją pozarządową Fundacja „Klementyna” z Białobrzegów w zakresie pomocy osobom dotkniętym przemocą.
- Przeprowadzono cykl 10 spotkań dla osób doznających przemocy z terenu naszej gminy zorganizowany przez Fundację Klementyna z siedzibą w Białobrzegach w ramach programu Pomarańczowa Energia przy Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Grójcu.
- Powołanie nowego Zespołu Interdyscyplinarnego w związku ze zmianą ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.
- Przeprowadzenie szkoleń dla członków Zespołu Interdyscyplinarnego oraz Grup Diagnostyczno-Pomocowych.
- Działania Zespołu Interdyscyplinarnego, Grup Diagnostyczno-Pomocowych, praca z osobą doznającą przemocy i osobą stosującą przemoc w ramach procedury „Niebieskie Karty”.

W latach 2021 – 2023 oddziaływano na osoby stosujące przemoc domową poprzez m.in. kierowanie wniosków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, czy też kierowanie pism do Sądu Rodzinnego oraz przeprowadzenie rozmów podczas spotkań Grupy Roboczej/Grupy Diagnostyczno-Pomocowej z osobą podejrzaną o stosowanie przemocy, jak również przedstawiano ofertę pomocową tj. konsultacje ze specjalistami działającymi w Punkcie Konsultacyjnym (psycholog, terapeuta ds. uzależnień, psychoterapeuta, prawnik).

3.2. Punkt Konsultacyjny

Punkt Konsultacyjny to miejsce, które oferuje wsparcie i pomoc osobom dotkniętym przemocą domową. Jego działalność ma na celu udzielanie niezbędnej pomocy, informacji oraz wsparcia psychologicznego, społecznego i prawnego dla osób doświadczających przemocy domowej. Oto kilka kluczowych aspektów działalności Punktu Konsultacyjnego:

- Pomoc i wsparcie: Punkty Konsultacyjne zapewniają bezpłatne wsparcie i poradnictwo dla osób dotkniętych przemocą domową. Mogą one uzyskać pomoc w kwestiach prawnych, psychologicznych, socjalnych oraz medycznych.
- Konsultacje indywidualne: Osoby poszukujące pomocy mogą skorzystać z indywidualnych konsultacji, podczas których specjaliści z Punktu Konsultacyjnego słuchają ich historii, udzielają porad i oferują wsparcie odpowiadające na ich potrzeby.
- Wsparcie psychologiczne: Punkty Konsultacyjne zapewniają wsparcie psychologiczne osobom doświadczającym przemocy domowej, pomagając im radzić sobie z traumą i skutkami przemocy oraz wspierając ich w procesie zdrowienia i regeneracji.

- Informacja i edukacja: Punkty Konsultacyjne prowadzą działania informacyjne i edukacyjne, zwiększając świadomość społeczną na temat przemocy domowej oraz promując zdrowe relacje i sposoby radzenia sobie w sytuacjach kryzysowych.
- Współpraca z innymi instytucjami: Punkty Konsultacyjne współpracują z innymi instytucjami i organizacjami, takimi jak Policja, ośrodki pomocy społecznej, sądy oraz organizacje pozarządowe, w celu zapewnienia kompleksowego wsparcia dla osób dotkniętych przemocą domową.

Działalność Punktu Konsultacyjnego ma na celu nie tylko udzielenie pomocy osobom doświadczającym przemocy domowej, ale także przeciwdziałanie temu zjawisku poprzez edukację społeczną oraz promowanie zdrowych i bezpiecznych relacji rodzinnych.

W Gminie i Mieście Grójec w 2021 roku był jeden Punkt Konsultacyjny, w 2002 roku oraz w 2023 roku były już dwa. W Punkcie Konsultacyjnym udostępniano informacje o bazie podmiotów świadczących usługi dla osób dotkniętych przemocą domową.

Na przestrzeni analizowanych lat, były także udostępniane ulotki:

Rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym	2021	2022	2023
Liczba udostępnionych ulotek/plakatów	100/- sztuk	100/- sztuk	300/50 sztuk

3.3. Policja

Policja to instytucja zajmująca się utrzymaniem porządku publicznego, zapobieganiem przestępczości oraz ściganiem przestępstw. Jej głównym celem jest ochrona życia, zdrowia, mienia oraz praw obywateli. Policja wykonuje swoje zadania poprzez patrolowanie ulic, reagowanie na zgłoszenia, prowadzenie śledztw, a także organizowanie akcji prewencyjnych i profilaktycznych. Jej działania opierają się na przestrzeganiu prawa i poszanowaniu praw człowieka.

Działalność Policji w kontekście przeciwdziałania przemocy domowej obejmuje szereg działań mających na celu zarówno zapobieganie, interwencję w przypadkach przemocy, jak i wsparcie osób doznających przemocy domowej oraz ściganie osób stosujących przemoc domową. Oto kilka kluczowych elementów ich działalności:

- Reagowanie na zgłoszenia: Policja jest odpowiedzialna za reagowanie na wszelkie zgłoszenia związane z przemocą domową. Funkcjonariusze podejmują interwencje w sytuacjach awaryjnych oraz prowadzą postępowania w celu zabezpieczenia osób poszkodowanych.

- Śledztwa i dochodzenia: Policja prowadzi dochodzenia w sprawach dotyczących przemocy domowej, zbierając dowody, przesłuchując świadków i zbierając informacje, które mogą posłużyć do osądzenia osób stosujących przemoc.
- Zapewnienie ochrony osobom doznającym przemocy domowej: Funkcjonariusze Policji zapewniają ochronę osobom doznającym przemocy domowej poprzez udzielanie porad, pomocy w uzyskaniu schronienia oraz dostarczanie informacji na temat możliwych środków ochrony.
- Edukacja i prewencja: Policja prowadzi kampanie edukacyjne i prewencyjne mające na celu zwiększenie świadomości społecznej na temat przemocy domowej oraz promowanie zdrowych relacji rodzinnych. Organizuje również szkolenia dla funkcjonariuszy w zakresie identyfikacji, reagowania i interweniowania w przypadkach przemocy domowej.
- Współpraca z innymi instytucjami: Policja współpracuje z innymi instytucjami, takimi jak ośrodki pomocy społecznej, sądy, organizacje pozarządowe oraz służby zdrowia, w celu skutecznego przeciwdziałania przemocy domowej i zapewnienia wsparcia osobom doznającym przemocy domowej.

Poprzez te działania Policja stara się skutecznie reagować na przypadki przemocy domowej, zapewniając bezpieczeństwo i ochronę osobom dotkniętym tym problemem oraz dążąc do eliminacji przemocy. Poniższe tabelki przedstawiają dane dotyczące liczby zdarzeń związanych z przemocą domową w Gminie i Mieście Grójec, a także rodzaj popełnianych przestępstw.

Przestępczość na terenie Miasta Grójec	2021	2022	2023
Kradzież z włamaniem	62	54	46
Fizyczne i psychiczne znęcanie się nad rodziną	47	39	34
Pobicie	6	9	7
Uszkodzenie mienia	44	56	49
Kradzież pieniędzy wraz z dokumentami	4	6	6
Kradzież mienia	135	107	-
Inne	-	-	-

Przestępstwa wszczęte na terenie Miasta Grójec	2021			2022			2023		
	w	s	z	w	s	z	w	s	z
Fizyczne i psychiczne znęcanie się nad rodziną	47	17	47	39	14	39	34	9	29
Groźba karalna	24	3	24	32	8	32	22	5	21

Rozpijanie małoletniego	1	0	1	0	0	1	0	0	0
Uchylanie się od płacenia alimentów	91	56	88	20	49	79	76	43	69
Inne	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Liczba zdarzeń związanych z przemocą domową	2021	2022	2023
Liczba interwencji	614	710	598
Liczba osób doznających przemocy w rodzinie (ogółem), w tym:	61	83	74
Kobiety	47	57	47
Mężczyźni	6	3	6
Małoletni do 13 r. ż.	8	23	21
Nieletni w przedziale 13-18 lat			
Liczba osób stosujących przemoc domową (ogółem), a w tym:	51	65	56
Kobiety	4	7	9
Mężczyźni	47	58	46
Nieletni	0	0	1

3.4. Oddziaływania profilaktyczne skierowane do dzieci i młodzieży

Oddziaływania profilaktyczne dla młodzieży w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej to działania mające na celu edukację, świadomość i rozwój umiejętności interpersonalnych wśród młodych ludzi, aby zapobiec przemocy domowej. Obejmują one warsztaty, szkolenia, kampanie edukacyjne oraz programy nauczania, które uczą młodzież rozpoznawania, unikania i reagowania na przemoc domową, a także promują zdrowe relacje, szacunek oraz otwarte komunikowanie się w rodzinie.

Ważniejsze oddziaływania profilaktyczne dla młodzieży skierowane na przeciwdziałanie przemocy w **Publicznej Szkole Podstawowej w Lesznawoli**:

- a) 2021 rok: Pokonaj przemoc – warsztaty profilaktyczne:
 - Ilość osób uczestniczących:
 - uczniów **50**
 - nauczycieli **4**
- b) 2022 rok: spotkanie z Policją:
 - Ilość osób uczestniczących:
 - uczniów **150**
 - nauczycieli **12**
- c) 2023 rok: Pokonaj przemoc – zajęcia z pedagogiem

- Ilość osób uczestniczących:
→ uczniów **24**

Ważniejsze oddziaływania profilaktyczne dla młodzieży skierowane na przeciwdziałanie przemocy w **Publicznej Szkole Podstawowej nr 1 im Gabriela Narutowicza w Grójcu**:

a) 2021 rok:

- Ilość osób uczestniczących:
→ uczniów **760**
→ nauczycieli **102**
→ rodziców **365**

Inne działania profilaktyczne skierowane do dzieci i młodzieży:

- kolonie i obozy z programem zajęć profilaktycznych w zakresie rozwiązywania problemów związanych z agresją i przemocą
 - ilość osób **108**
- inne **625**

b) 2022 rok:

- Ilość osób uczestniczących:
→ uczniów **798**
→ nauczycieli **100**
→ rodziców **312**

Inne działania profilaktyczne skierowane do dzieci i młodzieży:

- kolonie i obozy z programem zajęć profilaktycznych w zakresie rozwiązywania problemów związanych z agresją i przemocą
 - ilość osób **60**

Programy i przedsięwzięcia profilaktyczne opracowane i realizowane przez młodzież, skierowane do grup rówieśniczych np. kluby dyskusyjne, audycje radiowe itp.

- ilość osób **42**
→ inne **740**

c) 2023 rok:

- Ilość osób uczestniczących:
→ uczniów **965**
→ nauczycieli **98**
→ rodziców **415**

Programy i przedsięwzięcia profilaktyczne opracowane i realizowane przez młodzież, skierowane do grup rówieśniczych np. kluby dyskusyjne, audycje radiowe itp.

- **ilość osób 67**

inne 866

Ważniejsze oddziaływania profilaktyczne dla młodzieży skierowane na przeciwdziałanie przemocy w **Publicznej Szkole Podstawowej nr 2 im Józefa Wybickiego w Grójcu:**

b) 2021 rok:

Warsztaty dla uczniów:

1. Nie daj się uzależnieniom.
2. Wygraj ze stresem i depresją.
3. Wyloguj się z sieci.
4. Chodź pomaluj mój świat.
5. Nie – stres.

Warsztaty dla rodziców i nauczycieli:

1. Równowaga i zdrowie psychiczne. Problemy dzieci jako skutek pandemii.

- Ilość osób uczestniczących:

- uczniów **690**
- nauczycieli **95**
- rodziców **690**

d) 2022 rok:

Warsztaty dla uczniów:

1. Pokonaj przemoc – zintegrowany program przeciwdziałania przemocy, agresji i mowie nienawiści. Rozwijanie kompetencji interpersonalnych.
2. Równowaga i zdrowie psychiczne.

Warsztaty dla rodziców i nauczycieli:

1. We współpracy z Gminą Grójec odbyło się 6 spotkań on-line.

- Ilość osób uczestniczących:

- uczniów **770**
- nauczycieli **93**
- rodziców **770**

e) **2023 rok:**

Warsztaty dla uczniów:

1. Zapobieganie przemocy.
2. Stop przemocy w rodzinie.

Warsztaty dla nauczycieli:

1. Nie widać po mnie – profilaktyka zdrowotna oraz przeciwdziałanie przemocy rówieśniczej.
2. Pokonaj przemoc (c.d.).

- Ilość osób uczestniczących:

- uczniów **885**
- nauczycieli **95**
- rodziców **885**

Co roku w programy wychowawcze w poszczególnych klasach ujęte są zagadnienia związane z szeroką pojętą profilaktyką przemocy (słownej, fizycznej, cyberprzemocy) oraz budowaniem pozytywnych relacji rówieśniczych, rozwijaniem kompetencji interpersonalnych wpływających na budowanie umiejętności nawiązywania i utrzymywania pozytywnych relacji rówieśniczych.

W każdej klasie zgodnie z programem profilaktyczno-wychowawczym są prowadzone godziny wychowawcze, na których uczniowie uczą się, gdzie mogą uzyskać pomoc, jak mogą sobie poradzić w przypadku zetknięcia się z przejawami przemocy. Na zebraniach prowadzona jest pedagogizacja rodziców ze stwierdzonymi potrzebami.

3.5. Szkolenia dla pracowników służb

Szkolenia dla osób pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej odgrywają kluczową rolę w zapewnieniu profesjonalnego i skutecznego wsparcia dla osób doznających przemocy domowej oraz przeciwdziałaniu temu zjawisku społecznemu. Takie szkolenia powinny obejmować szeroki zakres tematyczny, obejmujący świadomość o charakterystyce przemocy domowej, jej skutkach dla osób doznających przemocy domowej oraz społeczności, procedurach interwencji kryzysowej, prawach osób doznających przemocy domowej oraz technikach komunikacji z osobami dotkniętymi przemocą. Ponadto, ważne jest również zrozumienie kwestii kulturowych, społecznych przez osoby pracujące w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej.

Na przestrzeni analizowanych lat w Gminie i Mieście Grójec odbywały się szkolenia dla pracowników socjalnych, dzielnicowych, szkolenia ZI, Grup roboczych/Grup Diagnostyczno-Pomocowych w zakresie świadczenia pomocy osobom doznającym przemocy, przeciwdziałania przemocy domowej. Ponadto, w 2023 roku Członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego oraz pracownicy socjalni Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Grójcu wzięli udział w zgromadzeniu „Przeciw przemocy wobec dzieci” na rynku miasta w Grójcu. Zgromadzenie miało na celu podwyższyć świadomość i uczulić społeczność na sygnały występowania symptomów przemocy wobec dzieci i podejmowania właściwych działań w związku z tragiczną śmiercią Kamila z Częstochowy.

3.6. Diagnoza przemocy domowej w świetle przeprowadzonych badań – 2024 rok

Dorośli mieszkańcy Gminy Grójec:

Badania obejmowały mieszkańców Gminy Grójec, którzy ukończyli osiemnasty rok życia. W badaniu zastosowano dwie metody: **CAWI** (ang. *Computer-Assisted Web Interview* – wspomagany komputerowo wywiad przy pomocy strony WWW – wykorzystane narzędzie badawcze to Program CORIGO rekomendowane przez ORE) – technika zbierania informacji w ilościowych badaniach rynku i opinii publicznej, w której respondent jest proszony o wypełnienie ankiety w formie elektronicznej.

W badaniu wzięło udział 487 osób, a w tym 91% kobiet oraz 9% mężczyzn. Średnia wieku respondentów wyniosła 40 lat.

- 15% badanych wskazało, że ma w swoim otoczeniu osoby doświadczające przemocy domowej, a 23% nie jest pewna, lecz ma podejrzenia, że do tego dochodzi;
- zjawisko przemocy domowej, w zamieszkiwanej przez respondentów miejscowości, jest rzadkie oraz bardzo rzadkie w opinii 65% z nich. 25% odpowiedzi wskazuje, że jest ono częstym zjawiskiem;
- wśród badanej grupy osób 29% doświadczyło przemocy od członka swojej rodziny, a 29% z nich poprosiło o pomoc (policję, rodzinę, rodziców, bliską osobę, przyjaciół, pomoc społeczną, terapeutę);
- w dalszej kolejności kwestionariusza badani zostali zapytani o rodzaj doświadczanej przemocy. Wśród odpowiedzi na pierwszym miejscu wskazano przemoc psychiczną (83%), następnie fizyczną (51%), przemoc ekonomiczną (19%) oraz przemoc seksualną (6%). Wśród odpowiedzi „inne” znalazły się: „ciągłe umniejszanie mojej wartości, szydzenie”, „zaniedbanie, odrzucenie, wyzwiska”, „duszenia, mocne ściskania, szarpania”, „dorosłe dziecko alkoholika”;

- ponad połowa (61%) z badanych doświadczających przemocy przyznała, że doznawali jej wielokrotnie w przeszłości, ale teraz się to nie powtórzy. Według 12% to działo się wielokrotnie w przeszłości i są obawy, że zdarzy się to znowu, a według 9% działo się to w przeszłości i wciąż się dzieje;
- łącznie 92% badanych zgadza się ze stwierdzeniem, że przyczyną przemocy domowej jest alkohol. W społeczeństwie obecne jest przekonanie, że przemoc nie zdarza się w tzw. „dobrych domach”. Mieszkańcy Gminy Grójec raczej nie są skłonni myśleć schematycznie o przemocy domowej i łącznie 90%⁴ uświadamia sobie, że przemoc może wystąpić w każdej rodzinie. Podobnie 96% zgadza się ze stwierdzeniem, że osobą doznającą przemocy domowej może stać się zarówno kobieta, jak i mężczyzna. Odpowiedzi „Zdecydowanie nieprawdziwe” i „Raczej nieprawdziwe” określają, że funkcjonujące wśród badanych przekonania na temat przemocy są budujące:
 - „Przemoc domowa to prywatna sprawa, nikt nie powinien się wtrącać” (97%);
 - „Przemoc jest tylko wtedy, gdy są widoczne ślady na ciele „ofiary”” (98%);
 - „Gdyby „ofiara” naprawdę cierpiała, odeszłaby od „sprawcy”” (90%);
 - „Policja nie powinna interweniować w sprawach rodzinnych” (97%);
 - „Nie ma czegoś takiego, jak gwałt w małżeństwie” (93%).
- zdaniem mieszkańców Gminy Grójec przyczyn agresji wobec członków rodziny należy poszukiwać kolejno w: nieumiejętności radzenia sobie z problemami (86%), stresie (66%), chorobie psychicznej (41%), złej sytuacji materialnej (34%), braku posłuszeństwa dzieci (28%), braku pracy rodziców (22%) oraz różnicy zdań członków rodziny (21%);
- 51% respondentów odpowiedziało, że (bardzo często lub czasami) zdarza się niepodejmowanie interwencji przez policję, mimo zgłoszenia. Połowa respondentów (łącznie 85%) odpowiadała też, że bardzo często lub czasami zdarza się wycofanie zgłoszenia przez osobę zgłaszającą. Na umarzenie spraw przez prokuraturę wskazało 76% badanych;
- respondenci otrzymali propozycje sześciu stwierdzeń dotyczących wychowania dzieci, z którymi mogli się zgodzić bądź też nie. Poniższe wartości pozwalają sądzić, że badani nie przejawiają postaw wychowawczych, które są charakterystyczne dla tradycyjnego, tj. konserwatywnego wychowania. Stwierdzenie „Aby prawidłowo wychować dziecko, należy od czasu do czasu dawać klapsa” spotkało się ze dezaprobatą – łącznie 94% mieszkańców nie zgodziło się z takim stwierdzeniem. Łącznie 97% badanych

⁴ Suma odpowiedzi: *raczej nieprawdziwe* i *zdecydowanie nieprawdziwe*.

zdecydowanie nie zgadza się ze stwierdzeniem, że stosowanie kar fizycznych hartuje dziecko i pozwalają sobie lepiej radzić w przyszłości. 79% badanych zgadza się, aby kary fizyczne były zakazane prawem. Kolejne twierdzenie: „Dziecko powinno bać się rodziców, wtedy łatwiej o posłuszeństwo i szacunek” spotkało się z negacją 95% respondentów. Respondenci nie zgadzają się również ze stwierdzeniem, że łagodne kary fizyczne nie są przemocą domową – 88%. Według badanych bicie dziecka jest oznaką bezradności rodziców – łącznie 85%;

Dzieci i młodzież szkolna

Badanie również przeprowadzono metodą CAWI (ang. *Computer-Assisted Web Interview* – wspomagany komputerowo wywiad przy pomocy strony WWW (wykorzystane narzędzie badawcze to program CORIGO rekomendowany przez ORE).

W badaniu udział wzięli uczniowie w przedziale wiekowym klasy 4 – 8 ze Szkół Podstawowych oraz uczniowie ze Szkoły Ponadpodstawowej z terenu Gminy Grójec. Łączna ilość uczniów badanych wynosi 189.

- wyniki są zadowalające, ponieważ zdecydowana większość uczniów czuje się w swojej klasie dobrze, lub raczej dobrze: 81%⁵;
- następnie zapytaliśmy uczniów czy czują się bezpiecznie w swojej szkole. Co ważne i wartościowe - zdecydowana większość uczniów odpowiedziała twierdząco (75%). Zauważyć należy, iż odmienne odczucie pojawia się u 25% ankietowanych uczniów;
- 41% uczniów z Gminy Grójec przyznało, że niezupełnie czują się w swojej szkole bezpiecznie, ponieważ są uczniowie, których się boją. Z odpowiedzi udzielonych przez uczniów wynika, że w szkołach jest obecny, lecz nie rozpowszechniony zwyczaj „chrztu” młodszych uczniów – przyznaje to 18% badanych, 63% tego nie wie;
- 81% uczniów posiada w swoim szkolnym otoczeniu bliską osobę, z którą mogą się podzielić swoimi troskami i przykrymi doświadczeniami;
- w opinii uczniów najczęściej – bo codziennie i kilka razy w tygodniu – dochodzi do: obgadywania (66%), wyśmiewania (67%), oraz unikania/ignorowania a nawet wykluczania z grupy (48%). Badani uczniowie wskazali również, że w szkole zdecydowanie częściej takie zachowania wykazują chłopcy (81%) niż dziewczyny (19%);
- 3

0% uczniów deklaruje, że nie są osobami doświadczającymi przemocy doświadczanej ze

⁵ Zsumowane wyniki odpowiedzi: *bardzo dobrze, lubię swoją klasę i raczej dobrze.*

strony innych uczniów, jednak pozostałe 70% przyznało, że w szkole doświadczało lub doświadcza przemocy rówieśniczej. Uczniowie też deklarują, że częściej doświadczają w szkole przemocy psychicznej (47%) niż fizycznej (34%). Wśród „inne” uczniowie wpisali: „nigdy”, „żadna”, „wyzywanie i szantażowanie”, „odrzucenie”, „wyzywanie na boisku”, „psychiczna typu wyzywanie lub ośmieszanie (lecz czasem oddam bo mam dużą pewność siebie, lecz tylko swoim rówieśnikom w moim wieku)”, „wyśmiewanie się”;

- Zdecydowanie największa liczba aktów przemocy ma miejsce w trakcie przerw – potwierdza to 74% badanych uczniów; 12% badanych uczniów doświadcza aktów agresji po zakończeniu lekcji. Wśród „inne” uczniowie wpisali: „nigdy”, „cały czas”. „zawsze i wszędzie”, „o każdej porze”, „np.: ktoś powie że był sprawdzać potem każdy szuka odpowiedniej zemsty”;
- 48% uczniów wskazało, że agresywne zachowanie rówieśników wynika z braku właściwego wychowania ze strony rodziców. 48% uczniów uważa, że rówieśnicy lubią poniżać innych;
- poniżej przedstawiono odpowiedzi uczniów dotyczące zachowań ich rówieśników w sytuacji, gdy byliby świadkami bójki na szkolnym korytarzu. Jest niepokojące, że ponad połowa respondentów przyznała, że rówieśnicy zareagowaliby na taką sytuację poprzez bierny udział, zachęcanie do walki oraz nagrywanie wydarzenia za pomocą telefonu komórkowego (51%). Zaledwie 21% badanych uczniów zadeklarowało, że zgłosiłoby incydent nauczycielowi;
- wyniki wskazują, że różne podejścia są rozważane przez uczniów jako sposoby rozwiązywania problemu przemocy w szkole. Odpowiednio 58% uczniów uważa, że sprawiedliwe karanie winnych jest kluczowym rozwiązaniem. Następnie, 42% opowiada się za wyrzuceniem ze szkoły uczniów agresywnych oraz 40% respondentów sugeruje, że można by to rozwiązać poprzez spotkania z psychologiem lub pedagogiem. Według 26% pomogłoby zainstalowanie kamer na korytarzach szkolnych. 19% wskazuje na organizację zajęć sportowych, które pomogłyby w rozładowaniu negatywnych emocji. Zdaniem 13% uczniów, najlepszym rozwiązaniem byłoby niereagowanie na zaczepki;
- zapytano także uczniów komu by zaufali, gdyby stali się osobą doznającą przemocy. Na pierwszym miejscu pojawili się rodzice (36%) a na drugim miejscu wychowawca (19%) i przyjaciele (19%). Nie należy przejść obojętnie obok tego, że 11% ankietowanych stwierdziło, że nie powiedziałoby o takiej sytuacji nikomu;

- 21% badanych uczniów przyznało, że doświadczało lub doświadcza przemocy w swoim domu;
- 94% czuje się w swoim domu bezpiecznie;
- najczęściej wskazywanymi rodzajami przemocy doświadczanej przez uczniów w ich własnych domach była przemoc psychiczna oraz fizyczna. Przemoc psychiczna została wskazana przez 12% badanych uczniów oraz 12% respondentów wskazało na doświadczanie przemocy fizycznej w swoich domach;
- 24% uczniów potwierdza, iż zna osoby, które doświadczają przemocy domowej, a 31% nie ma pewności, lecz podejrzewa, że zna osoby, które mogą doświadczać tej formy przemocy;
- łącznie 9% uczniów doświadczyło w przestrzeni internetowej zjawiska hatingu, nazywanego potocznie przez uczniów „hejtowaniem”;
- uczniowie dość często otrzymywali wiadomości z obelgami (20%) oraz często ich prywatna wiadomość była udostępniana innej osobie (17%);
- większość uczniów (85%) z Gminy Grójec deklaruje bardzo dobre lub raczej dobre relacje z rodzicami/opiekunami. Podobnie jest w przypadku oceny relacji uczniów z nauczycielami – 89% ocenia je jako bardzo dobre lub dobre;
- łącznie 81% uczniów w Gminie Grójec chciałoby podzielić się swoimi wątpliwościami w kwestii przeżywanego problemu z rodzicami.

3.7. Analiza SWOT

Na podstawie przeprowadzonej diagnozy zjawiska przemocy domowej w Gminie i Mieście Grójec wykonano analizę SWOT pozwalającą na identyfikację czterech kategorii czynników mających strategiczne znaczenie w prowadzeniu działań ukierunkowanych na rozwiązywanie problemów społecznych, szczególnie w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej: mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń.

Analiza SWOT pozwala na holistyczne spojrzenie na sytuację oraz zidentyfikowanie istotnych czynników wewnętrznych i zewnętrznych, które należy uwzględnić przy podejmowaniu decyzji strategicznych i opracowywaniu planów działania.

MOCNE STRONY (Strengths)	SŁABE STRONY (Weaknesses)
• działalność Zespołu Interdyscyplinarnego; • funkcjonowanie grup roboczych (od 23 czerwca 2023 roku grup diagnostyczno-pomocowych); • funkcjonowanie Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej; • działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych; • wykorzystanie narzędzia jakim jest procedura „Niebieskie Karty”, a w tym możliwość wszczęcia postępowania przez różne podmioty; • dobrze zdiagnozowane środowisko lokalne; • podnoszenie kwalifikacji pracownikom pracującym w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej; • funkcjonowanie Punktów Konsultacyjnych na terenie Gminy i Miasta Grójec; • współpracowanie instytucji działających w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej; • 94% ankietowanych uczniów czuje się w swoim domu bezpiecznie.	• występowanie zjawiska przemocy, które jest silnie zakorzenione w obyczajowości, utrwalone i podtrzymywane przez stereotypy; • nadużywanie spożycia alkoholu mogące przyczynić się do powstawania przemocy domowej; • wpływ pandemii i izolacji społecznej na wzrost przemocy domowej, a w tym także na trudność w rozpoznaniu osób doświadczających przemocy domowej; • 24% ankietowanych uczniów potwierdza, iż zna osoby, które doświadczają przemocy domowej, a 31% nie ma pewności, lecz podejrzewa, że zna osoby, które mogą doświadczać tej formy przemocy; • 21% badanych uczniów przyznało, że doświadczało lub doświadcza przemocy w swoim domu; • 41% ankietowanych uczniów z Gminy Grójec przyznało, że niezupełnie czują się w swojej szkole bezpiecznie, ponieważ są uczniowie, których się boją; • 70% badanych uczniów przyznało, że w szkole doświadczało lub doświadcza przemocy rówieśniczej.

SZANSE (Opportunities)	ZAGROŻENIA (Threats)
• wzrost świadomości społecznej w kwestii przemocy domowej; • rozwinięcie umiejętności lokalnej społeczności w zapobieganiu przemocy domowej i cyberprzemocy; • podniesienie poziomu edukacji mieszkańców na temat przemocy domowej oraz ataków cybernetycznych; • zwiększenie świadomości mieszkańców o instytucjach, gdzie mogą szukać pomocy w przypadku doświadczenia przemocy w swoim otoczeniu; • możliwość realizacji programów profilaktycznych i warsztatów dotyczących przeciwdziałania przemocy domowej, adresowanych do dzieci i młodzieży; • możliwość podnoszenia kwalifikacji osób pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej; • przeprowadzenie zmian prawnych, które umożliwiają skuteczne wsparcie osób, rodzin dotkniętych przemocą domową.	• utrwalone przekonania i stereotypy w społeczeństwie dotyczące przemocy domowej; • społeczne akceptowanie stosowania przemocy domowej; • ograniczone środki finansowe, mogące wpływać na dostępność i jakość świadczonych usług; • niedostateczne szkolenie kadr pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej; • niedostateczna motywacja do współpracy ze strony osób doświadczających przemocy domowej; • obciążenie emocjonalne osób pracujących z osobami i rodzinami dotkniętymi przemocą, co zwiększa ryzyko wypalenia zawodowego; • uzależnienie od alkoholu i substancji psychoaktywnych, co wpływa na występowanie przemocy domowej; • negatywne skutki społeczne pandemii COVID-19 oraz obecnej sytuacji gospodarczej, takiej jak inflacja i międzynarodowy konflikt zbrojny.

Rozdział IV.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie i Mieście Grójec na lata 2024 – 2030

4.1. Adresaci Programu

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Grójec lata 2024 – 2030 skierowany jest do:

- osób doświadczających przemocy domowej,
- osób stosujących przemoc domową,
- świadków przemocy domowej,
- społeczności lokalnej, w tym osób zagrożonych przemocą domową,
- przedstawicieli służb, instytucji i organizacji pozarządowych – podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.

4.2. Realizatorzy Programu

Za realizację programu odpowiedzialny jest Pełnomocnik Burmistrza Gminy i Miasta Grójec ds. Uzależnień we współpracy z:

- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej,
- Środowiskowe Ognisko Wychowawcze,
- Świetlice socjoterapeutyczne,
- Szkoły, przedszkola, pedagodzy i nauczyciele,
- Komenda Powiatowa Policji i Straż Miejska,
- Poradnia Leczenia Uzależnień, lekarze rodzinni w podstawowej opiece zdrowotnej,
- Grójecki Ośrodek Kultury,
- Grójecki Ośrodek Sportu „Mazowsze”,
- Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna,
- Caritas, parafie,
- Organizacje pozarządowe, społeczne i stowarzyszenia, grupy samopomocowe,
- Fundacja Terapeuci dla rodziny,
- Inne podmioty.

4.3. Cele i zadania Programu

Głównym celem wyznaczonym w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Grójec na lata 2024 – 2030 jest zapewnienie bezpieczeństwa, ochrony oraz wsparcia dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie poprzez skuteczne działania prewencyjne, interwencyjne oraz pomocowe.

Osiągnięciu celu głównego ma służyć realizacja przedstawionych poniżej celów szczegółowych. Poniższe cele i kierunki działań są zgodne z Rządowym Programem Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024–2030.

1. Pomoc osobom doznającym przemocy domowej

Kierunki działań:

- kontynuowanie działalności podmiotów oferujących pomoc osobom dotkniętym przemocą domową, w tym m.in.:
 - Zespół Interdyscyplinarny,
 - Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
 - Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej,
- oferowanie wsparcia dla osób dotkniętych przemocą domową, a w tym: świadczenie poradnictwa socjalnego, psychologicznego, pedagogicznego, medycznego oraz prawnego dla osób dotkniętych przemocą domową;
- realizowanie programów terapeutycznych dla jednostek dotkniętych przemocą domową;
- kierowanie osób dotkniętych przemocą domową do udziału w programach terapeutycznych;
- informowanie oraz organizowanie miejsc schronienia dla osób doświadczających przemocy domowej;
- przygotowywanie i realizacja działań edukacyjnych, zarówno indywidualnych, jak i grupowych, skierowanych do osób dotkniętych przemocą domową;
- zapewnienie schronienia dla osób będących osobami doznającymi przemocy domowej;

	• umożliwienie efektywnej współpracy pomiędzy służbami w implementacji procedur zgodnie z art. 12a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej. • tworzenie grup wsparcia, • tworzenie grup samopomocowych, • zapewnienie pomocy osobom doznającym przemocy domowej w: punktach konsultacyjnych, ośrodkach wsparcia, ośrodkach interwencji kryzysowej, specjalistycznych ośrodkach wsparcia.
Wskaźniki:	• liczba wszczętych procedur „Niebieskich Kart”; • liczba przeprowadzonych specjalistycznych porad; • liczba osób korzystających z poradnictwa, w tym psychologicznego, pedagogicznego, prawnego, medycznego, socjalnego, rodzinnego; • liczba osób dotkniętych przemocą domową, które skorzystały ze wsparcia specjalistycznego w ośrodkach udzielających pomocy w formie schronienia; • liczba funkcjonujących grup diagnostyczno-pomocowych; • liczba spotkań ZI; • liczba założonych Grup Diagnostyczno-Pomocowych; • liczba spotkań Grup Diagnostyczno-Pomocowych; • liczba osób doznających przemocy domowej uczestniczących w działaniach indywidualnych, • liczba osób doznających przemocy domowej uczestniczących w działaniach grupowych; • liczba dzieci, którym zapewniono ochronę w trybie art. 12a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej, w związku z zagrożeniem życia lub zdrowia; • liczba osób doświadczająca przemocy domowej; • liczba utworzonych grup wsparcia;

	• liczba osób biorąca udział w grupach wsparcia; • liczba utworzonych grup samopomocowych; • liczba osób biorąca udział w grupach samopomocowych; • liczba osób, która skorzystała z pomocy punktów konsultacyjnych, ośrodka wsparcia, ośrodka interwencji kryzysowej, specjalistycznego ośrodka wsparcia.
Termin realizacji:	2024 – 2030
2. Skuteczne oddziaływanie na osoby stosujące przemoc domową	
Kierunki działań:	• kontynuowanie działalności podmiotów oferujących pomoc osobom stosującym przemoc domową; • kierowanie osób do udziału w programie korekcyjno-edukacyjnym; • kierowanie osób do udziału w programie psychologoczyno-terapeutycznym; • monitorowanie osób stosujących przemoc po zakończeniu udziału w programie korekcyjno-edukacyjnym; • monitorowanie osób stosujących przemoc po zakończeniu udziału w programie psychologiczno-terapeutycznym; • przeprowadzanie rozmów motywujących z osobami nadużywającymi alkoholu i stosującymi przemoc domową; • opracowanie i realizowanie programów edukacyjnych lub/i wspierających dla osób stosujących przemoc domową, które ukończyły program korekcyjno-edukacyjny lub psychologiczno-terapeutyczny; • wnioskowanie do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych o podjęcie obowiązku leczenia odwykowego z powodu nadużywania alkoholu.
Wskaźniki:	• liczba osób skierowanych do udziału w programie korekcyjno-edukacyjnym; • liczba osób skierowanych do udziału w programie

	psychologiczno-terapeutycznym; • liczba osób, które ukończyły program korekcyjno – edukacyjny; • liczba osób, które ukończyły program psychologiczno – terapeutyczny; • liczba osób, wobec których podjęto działania monitorujące po zakończeniu procedury „Niebieskie Karty”; • liczba interwencji w sytuacjach zgłaszanej przemocy domowej; • liczba osób podejrzanych o stosowanie przemocy; • liczba programów edukacyjnych lub/i wspierających realizowanych w gminach i powiatach, • liczba osób uczestniczących w programach edukacyjnych lub/i wspierających dla osób stosujących przemoc domową. • liczba skierowanych wniosków do GKRPA.
Termin realizacji:	2024 – 2030
3. Podniesienie wiedzy społeczności lokalnej w zakresie przemocy domowej	
Kierunki działań:	• realizowanie warsztatów i programów edukacyjnych dla dzieci i młodzieży mających na celu prewencję przemocy domowej; • organizowanie działań profilaktycznych i warsztatów skierowanych do dzieci i młodzieży dotyczących zapobiegania cyberprzemocy; • podniesienie świadomości lokalnej społeczności na temat przeciwdziałania przemocy domowej poprzez różnorodne inicjatywy; • przeprowadzanie szkoleń dla rodziców, koncentrujących się na metodach przeciwdziałania przemocy domowej, zrozumieniu konsekwencji stosowania i występowania przemocy; • rozpowszechnianie materiałów informacyjno-edukacyjnych dotyczących przeciwdziałania przemocy domowej; • organizowanie festynów i pikników rodzinnych dla lokalnej społeczności, wspierających integrację oraz przeciwdziałających

	przemocy domowej; • organizowanie alternatywnych form spędzania czasu dla dzieci, młodzieży i dorosłych mieszkańców, promujących aktywność społeczną i zdrowy styl życia; • uczestniczenie w ogólnopolskich i lokalnych kampaniach społecznych; • rozpowszechnianie informacji o instytucjach udzielających pomocy w sytuacjach doświadczania przemocy domowej oraz cyberprzemocy (np. w postaci ulotek).
Wskaźniki:	• liczba przeprowadzonych warsztatów, programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży; • liczba uczestników warsztatów, programów profilaktycznych; • liczba placówek oświatowych realizujących warsztaty, programy profilaktyczne; • liczba przeprowadzonych działań spotkań, pogadanek profilaktycznych dla społeczności lokalnej, w tym dla rodziców; • liczba opracowanych materiałów informacyjnych; • liczba zorganizowanych aktywnych form spędzania wolnego czasu przez dzieci, młodzież oraz społeczność lokalną; • liczba przeprowadzonych działań profilaktycznych; • liczba osób uczestniczących w zorganizowanych działaniach profilaktycznych; • liczba przeprowadzonych kampanii społecznych; • liczba rozpowszechnionych materiałów informacyjnych.
Termin realizacji:	2024 – 2030
4. Rozwój kompetencji specjalistów świadczących wsparcie i poradnictwo dla osób dotkniętych przemocą domową	
Kierunki działań:	• udział kadry w szkoleniach oraz konferencjach dotyczących problematyki przemocy domowej; • umożliwianie wymiany doświadczeń między różnymi

	jednostkami oraz podmiotami zaangażowanymi w przeciwdziałanie przemocy domowej; • analizowanie potrzeb szkoleniowych członków zespołów interdyscyplinarnych i grup diagnostyczno-pomocowych w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej; • wdrożenie programu wsparcia dla specjalistów pracujących bezpośrednio z osobami dotkniętymi przemocą domową oraz osobami stosującymi przemoc, obejmującego między innymi supervizję, coaching, doradztwo oraz grupy wsparcia.
Wskaźniki:	• liczba przeprowadzonych szkoleń dla przedstawicieli służb; • liczba osób biorąca udział w szkoleniach; • liczba osób biorąca udział w konferencjach; • liczba podmiotów realizująca działania z obszaru przemocy domowej; • liczba diagnoz potrzeb szkoleniowych; • liczba osób poddanych różnym formom poradnictwa i wsparcia psychologicznego; • liczba zrealizowanych spotkań superwizyjnych; • liczba osób uczestniczących w spotkaniach superwizyjnych.
Termin realizacji:	2024 – 2030
5. Nadzorowanie i promowanie współpracy między lokalnymi instytucjami i organizacjami w celu zapobiegania przemocy	
Kierunki działań:	• regularne monitorowanie rozmiaru i charakteru zjawiska przemocy domowej oraz identyfikacja potrzeb i zasobów w dziedzinie przeciwdziałania przemocy domowej; • zapewnienie warunków umożliwiających kontynuowanie działań przez Zespół Interdyscyplinarny i Grupy Diagnostyczno-Pomocowe; • angażowanie organizacji pozarządowych i innych partnerów społecznych w działania prewencyjne i diagnostyczne związane z

	przeciwdziałaniem przemocy domowej; • prowadzenie elementów informacyjnych i edukacyjnych dotyczących przemocy domowej do poradni prowadzonych przez kościoły, związki wyznaniowe oraz do programów nauk przedmażeńskich; • przeprowadzanie diagnoz dotyczących przemocy domowej i czynników z nią powiązanych; • rozszerzenie dostępności placówek wspierających oraz świadczących pomoc dla osób dotkniętych przemocą domową;
Wskaźniki:	• liczba podmiotów współpracująca przy realizacji niniejszego Programu; • liczba realizowanych działań w zakresie pomocy osobom doznającym przemocy domowej; • liczba przeprowadzonych diagnoz, ekspertyz w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej; • liczba zespołów interdyscyplinarnych, • liczba spotkań zespołu interdyscyplinarnego; • liczba utworzonych w danym roku grup diagnostyczno-pomocowych; • liczba funkcjonujących w danym roku grup diagnostyczno-pomocowych; • liczba funkcjonujących w danym roku grup diagnostyczno-pomocowych w rozszerzonym składzie; • liczba utworzonych w danym roku placówek świadczących specjalistyczną pomoc dla osób doznających przemocy domowej.
Termin realizacji:	2024 – 2030

4.4. Zakładane rezultaty

Działania w niniejszym Programie zakładają:

- Podniesienie poziomu świadomości społecznej na temat przemocy domowej.
- Zredukowanie liczby incydentów przemocy domowej

- Wzrost wsparcia i zapewnienie ochrony dla osób dotkniętych przemocą domową.
- Poprawa jakości świadczonych usług dla osób doświadczających przemocy domowej.
- Wzmocnienie współpracy między instytucjami i organizacjami działającymi na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej.
- Zapewnienie odpowiedniej pomocy i wsparcia dla osób stosujących przemoc w celu zmiany ich zachowań.
- Rozwój programów profilaktycznych oraz edukacyjnych skierowanych do dzieci, młodzieży, dorosłych i osób starszych w celu zapobiegania przemocy domowej.
- Dосконаlenie systemu diagnozowania i monitorowania incydentów przemocy domowej.

4.5. Źródła finansowania

Program będzie finansowany ze środków własnych gminy oraz środków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na realizację działań związanych z przeciwdziałaniem przemocy domowej, a także z innych źródeł, takich jak budżet państwa, fundusze pomocowe lub Unia Europejska.

4.6. Monitoring i ewaluacja

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie i Mieście Grójec będzie podlegał procesowi monitoringu i ewaluacji w formie sprawozdań, które będą dotyczyły realizacji Programu w roku poprzednim. Ocena realizacji działań w ramach Programu w roku kalendarzowym dokonywana będzie do 31 marca każdego roku.

Monitorowanie Programu umożliwi ocenę realizacji zadań, rodzajów wsparcia świadczonych rodzinom dotkniętym przemocą, instytucji zaangażowanych w pomoc osobom i rodzinom dotkniętym przemocą oraz różnorodnych inicjatyw adresowanych do społeczności lokalnej.

Uzasadnienie

W związku ze zmianą ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej i wprowadzeniu Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej należy dostosować Gminny Program do obowiązujących przepisów. Nastąpiła zmiana określeń ustawowych: tytuł z ustawy „o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie” został zmieniony na ustawę o „przeciwdziałaniu przemocy domowej”, zastąpiono definicję przemocy w rodzinie na definicję przemocy domowej. Obecnie ustawa określa zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej oraz zasady postępowania wobec osób dotkniętych przemocą domową i osób ją stosujących.

Zgodnie z art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2024 r. poz. 1673) na gminie ciąży obowiązek tworzenia gminnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej, między innymi poprzez opracowanie Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej. Program określa szereg zaplanowanych działań, których celem będzie zmniejszenie skali zjawiska przemocy na terenie gminy Grójec oraz stworzenie systemu pomocy dla osób doświadczających przemocy domowej.

Wobec powyższego przyjęcie uchwały jest zasadne.